

Издава Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с ВОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплатити може се у
платеним новчанима код
официјала администрације - Га.
Црногорца - на Цетињу, а
може се и картицајом упу-
тицом на пошту у Цетињ.
Датум издања се уредни-
цу - Гласнописцу не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

СЛУЖБЕНИ ДНО.

Митрополита Црногорска.

Број 277.

Цетиње 16 Септ. 1885.

Числом озојега реда Свештенство Бо-
госпасајемо Епархије Црногорске!

Приликом моје Каноничке посјете,
у многим црквама, као и кућама видно
сам различит на карти икона, које ни-
јесу православног стила; зато овцијем
позивање се Часно Свештенство, да
одмах неправославне иконе како из цр-
квава, тако и из домова својих парохи-
јана уклони.

Ако би у будуће опет дошао тр-
говац са стране и дошло за продају
неправославних икона, или ако се у кога
продавца још таквих икона затекло за
продају, то нека Свештенство каже
пљаж. грађанским надлежним властима,
да забрача такву пропагандну тр-
говину.

Шилем народу и вама мој архи-
јерејски благослов.

Епископ Митрофан.

НЕСЛУЖБЕНИ ДНО.

Телеграми „Гласа Црногорца“.

БЕЧ, 12. септембра. Кесар отво-
рио данас царевинско вијеће пријестол-
ним говором. Објавио читав ред закон-
ских предлога те ће их влада подни-
јети вијећу, завјешује овако: Наши
односи са страним силама могу нас
потпуно задовољити. Потпуна је слога да
се мир одржи, кому сви чују потребу.
Нашој ће влади бити непромјенива за-
датак да се одрже и развију интереси
умни и привредни свих својих земаља,
свих својих народа, ујемчивши уједно
јединство силе царевине.

ЦАРИГРАД, 14. септ. Скоро ће
се састати конференција посланика
великих сила ради ствари Румелије.

АТИНА, 15. септ. Краљ стигао
у Атину и народ га је одушевљено
 дочекао. Велика гомила народа пошла
пред краљев двор: напријед се носиле
заставе Египта, Тракије, Македоније и
Крита. Кад је народ стигао пред сам
двор, изашао је краљ на балкон, захваљу-
јући се на поздраву и рекао, да ван-
редне прилике захтијевају смјелост и
мудрост, велике ће жртве требати при-
нијети. Народ ваља да има повјерења
у родољубље свога владарца и у мудрост
његове владе.

БЕЧ, 17. септ. Кесар је данас
примио румуњског министра предсеј-
ника у особитој аудијенцији. Гирс је
данас проговорио кроз Монаково (Мин-
хен), путујући у Фридрихсрује, (гаје
се налази кнез Бисмарк).

ПАРИЗ, 18. септ. „Ажанс Аванс“ у
јављају на Атини да се непрестано
шале војска на граници. Вијести из
ових покрајина јављају да је говор
краљев у народу произвео немијери-
тан покрет. Скоро у свима градовима
зборе се зборони у корист политичке
акције. Скоро ће изаћи указ којим се
сазвала народна скупштина.

БЕЧ, 18. септ. Румуњски министар
предсејник Браћано, одмах послје
аудијенције код Кесара, отпутовао ју-
чер у Берлин.

ЦАРИГРАД, 18. септ. Вијећања
посланика великих сила почеше, по свој
прилици, данас, под предсејанством

италијанског посланика, конте Корти,
као најстаријег.

КОНЕНХАГ, 18. септ. Очекује се
особито посланство бугарско да под-
несе руском цару молбу бугарског на-
рода. Вечерас очекује се Гирс. (Дакле
није Гирс похитао у Фридрихсрује,
како се чинило у Бечу те како јавља
ваш герман бечки бројач, по у Ко-
пенхаг, гдје се налази Цар).

ЗАГРЕБ, 18. септ. У земаљском
сабору Барчић подноси предлог да
сабор честита народу Румелије
ради спојена са Бугарском. Предлагач
ниште да сабор прогласи да је тај
предлог хитан. Писалије дуге рас-
праве о теме, у којој учествоваше,
скоро искључиво, само противници
влде, сабор је одбио хитност предлога.
Старчевић позива на одговор владу
ради босанско-херцеговачке депута-
ције, која је долазила у Пожегу пред
Кесара.

ПАРИЗ, 20. септ. „Темс“ више
да би се изродиле озбиљне неприлике
у дипломатији, кад би и друге бал-
канске државе прегле да себи набаве
какве памире сличне догађају у Ру-
мелији.

БЕРЛИН, 20. септ. Румуњски ми-
нистар предсејник Браћано стигао
јутрос у Берлин.

АТИНА, 20. септ. Ако Јевропа
призна уједињење Бугарске, Грчка као
да је вољна латити се оружја. Дели-
јанне је дуго вијећао са посланицима
великих сила, који га саветоваху да се
мудро понаша.

ЦАРИГРАД, 20. септембра. По-
сланици великих сила састаће се, по
свој прилици, сјутра да вијећају о
румелијском питању.

БЕЧ, 20. септ. Посланик аустро-
угарски на цетињском двору, г. Ми-
линовић, кренуо је из Беча и пошао
на своје мјесто.

БЕЧ, 20. септ. Кад је бугарска
депутација, која бјеше пошла да се
поклони руском Цару и да измолити
благослов на промјену у источној Ру-
мелији, стигла у Фреденсбург, дворца
данскога краља и царевога таста, гдје
је Цар гост, Цар је био одсутан. Но
Гирс је примио депутацију бугарску
и разговарао је с Бугарима читав је-
дан час. Одмах за тим оставише Бу-
гари Фреденсбург.

ЦЕТИЊЕ, 21. септембра.

Док се мало више не објасни крупна
промјена на јужном истоку Балкана,
док се не види разредјено, какав ће
положај узети овае потписнице бер-
линског уговора према том немијери-
тан догађају и којим ће путем прегнути да
га ријеше те да поврате за час мало
раздечени склад општега мира, — да
посмотримо прилике и поводе у којима
се тако брзо удепило поравнање у
другој опасној размирици, на запад-
ном крају јужне Јевропе, у шпанско-
немачком спору.

Међу бројачима нашег пошле-
њег броја има један те јавља, да је
шпанска влада примила предлог нем-
ачки, да се „изредовање“ у спору
између Шпаније и Немачке конјери
Пана. — Ми смо одмах у свом поли-
тичком прегледу поставили значај те ви-
јести. На овоме мјесту остаје нам да
покушамо објаснити, како је до тога
дошло.

У цијелом шпанско-немачком

спору има доста занимљивих страна,
али проматрачу дубљих узрока и по-
вода, битнијачу душевног, умног раз-
витка управника свјетске политике, као
да ће најинтересније бити, што се том
приликом појавила прва крупнија об-
јавна кнеза Бисмарка у шпанској об-
јавици. Непогрешивост његовог све-
зналичног ума, поузданост његове све-
моћи у дипломатском свијету изгубила
је своју чар. Бисмарков свеподан ум
није више неприкосновен. Биле су и
веће, и сјајније звијезде на небу по-
вјести човјечјег, па је дошло вријеме
кад су почеле блиједити и залезати.
Чудо би било кад се то исто не би
догодило и Бисмарковој звијезди; а
чуда више нема ни у природи ни у
историји. Некадашња чуда замијењена
су неизнадама, немијерицима те могу
задесити сваког смртника, ма колико
му се заскало да је бесмртан.

Нема никакве сумње да је шпа-
њолски покрет, да је неодољива огорче-
ност народа шпанског против нем-
ачког царства због Бисмаркове коло-
нијалне политике, самоме Бисмарку
дошла из генада, сасвим неочекивана,
немијерица. На једног тричалога отока у
најдаљем мору пониче једнак урибес
и гроза која је могла да потресе ос-
нове јевропске политике Бисмаркове.

Та основа његове политике толико
је проста колико јасна: његов је главни
смјер да Француска остане вјечно
узмањена, она Француска која никад
неће престати мислити на освету, ма
што говорила њени данашњи или сут-
рашњи управници, она Француска, без
које нико никад неће моћи оштетити
немачкога царства ни сметати његовом
ујемчењу и учвршћењу и даљем ре-
престаном развртку његове моћи и ње-
говог угледа. Само кад би се Фран-
цуска удружила са другом каквом си-
лом, настала би опасност по ново не-
мачко царство.

Зато је прије свега кнез Бисмарк
привезао за се Аустро-Угарску разним
услугама и узајамном погодбом. Савеза
француско-руског није се никад бојао
знајући, да је између републике и са-
модержавног царства мучна слога и по-
года. Инглеска има доста своје гла-
вобол; а икономни интереси инглески
сударају се више с француским по са
немачким: осам тога су Инглески и
Французи стари противници, али су
никад били бојни другови осим у кри-
ском рату.

Остаје дакле само још Италија и
Шпанија, које би по племени свога
народа биле упућене на дружбу с
Француском, а једноплемеништво је
вада био велики чинилац у великој
политици, по никада толики колики сад,
у доба начела народности. Крај није
мога. О тога је морала бити главна
брига гвоздемог канцелара да заступи
пут каквом латинском савезу.

Прије свега се постарао за Ита-
лију, да је уклони од сваке слоге с
Француском, користећи се сваком зго-
дом да баци кост међу њих. У том
послу је толико усавио, да се Италија
веко вријеме сматрала већ као трећа
у савезу немачко-аустријском. Но ни
Шпанија није смјела остати недотак-
нута од свестраног загрљаја немачког
наме, и ако Шпанија сама по себи
једва би била доводна помагачица
Француској у каквом објавном судбу
с Немачком. Но Бисмарк је врло
добро проматрао, колико би то Фран-
цузима стегло срце и одузело сваку
заједничку вољу кад би видјели да их
са свих страна „лед бије“ одкуда су
се издали „да их суше гвође.“ — Све

се чинило као наручено за Бисмарка.
Шпанска је случајно баш имала
младог, неопушенога краља коме је лако
било замијети главу. Позови га који
пут на маневру, ујерњавај га како је
Цар његов присни пријатељ, како су
они барбар, то брзо занесе младца,
па још сувише кад му зар „поклона“
једну регименту својих славних коња-
ника, као што дарова Алфонзу оне
ушаве, онда се младоме краљу учини
као да га обасјава један дво немачке
славе од Седана. Краљ остаде млад
удовац. Ожења га Немцима, рођаком
Бесаровом која ће се старати да јој
се муж не окрене никад вртгов Шпе-
мана, па готов посло. Но, Француски
прогосе, дичи дичево, вели француски
пословина, „Бисмарк удешава, Бог
раздешава.“ Бисмарков рачун био би
сасвим правдан и све би се било по
њему збило, да није заборавио на је-
дан мали чинилац који се зове —
народ.

Французи су одмах разумјели смјер
немачког удварања око младог Ал-
фонза, те су и показали негодовање
„уланском пуковнику“, кад је опо овај,
зримишани на дар уланску регименту
од немачког цара, био тако безапа-
те одмах потрчио у Париз да се по-
каже својој „мама“ у лијепој новој
униформи.

Мислени тако да је французима
подвезао сав жиче, пружи се у Аеруку
те зајати Камерун, то му се ослазе,
пружи се преко два океана те зајати
Јапан; вољу Јап зајати нећа. Устану
Шпанолци, диже се сав народ на
Нијемце. Пренаде се млади Алфонзо
и сјета се у добри час да су Шпа-
нолци још народ коме је краљ реди
народа, а не народ реди краља; да
Пиренејске планине нијесу ни тако
далеке ни тако високе да народ не би
могао преко њих пребацити кога би
прегва. Бисмарк се томе није надао,
стаде се снебиљати и утисавати буну,
по још као да не мислиште набуштити
пацијена, још никако не хтјеше одустати
од свог предлога да се ствар поднесе
изборном суду.

У том некрону догађају у Руме-
лији, можда мало раније или друкчи-
је по што је то замишљене гводени
канцелар. Настаде потреба имати сло-
бодне руке за сваки могући случај
на истоку, те се морала шпанска
неприлика скинути с врата по што
по то.

У тај час као да Бисмарк забо-
равио и та узреду немачке заставе, и
поклони се који народа шпанског:
предложи Папу да их смири. Шпа-
њолска је тај предлог могла с попо-
сом прихвати, јер то значи побједу
Шпанскоме над Бисмарком; а и Би-
марк се нада отуда користити у другу
руку. Уста се да ће му Папа за ту
услугу помоћи да смири своје като-
личке Нијемце, који су омет почели
да дижу глас и да инту већу сло-
боду католичке цркве у Немачкој,
што би, према досадашњем раду и
мисаљем Бисмаркову, било на штету
немачког јединства.

Шпанолци, а с њима и Францу-
зи, они можда још више, могу свако-
јак бити задовољни што су овом
приликом видјели први пораз Бисмар-
ков те, како је „славина начела“,
могу се надати да ће скоро доћи и
други: *viat sequens!* —

Читамо у неким страним новинама да Црна Гора диже војску, да „мобилизује“ још сувише третањски „Читавино“ доноси из Београда ову вијест:

„Говори се да је Црна Гора учинила савез с Турском у смјеру да сачува Турској Арбанију“.

Све су те вијести неосноване и лажне; само непријатељи Црне Горе могли су такве измишљотичне извјести на јамност. Црна Гора не види потребе мобилизацији ни каквој му друго позорничкој гари. Она сматра догађаје садашње мирно и хладнокрвно и чека шта ће допајети пријеме.

Вигешки народ.

Под тиме насловом часе „Narodni Listy“ доноси овај чланак:

Који народ заслужује да се назове вигешки? Да ли овај што сам себе преузнао, или онај који се навреже да пред свијетом изгледа у великом блијеску и слави, а безобавно масрбе на слабије од себе да увести њихов опстанак те да на гробу њихову оснује своју египатологију? Или се за вигешким назвати може онај што друге тлачи и на њихове снаге неспаса сок за своје тојеле? Или онај, коме је песница најбољи ратник, те кливајући се једино физичкој снази, придружече у то фарисејско пратворство? Или онај коме је мудрост што кукавички подлече јачему, те стојећа прегнутим леђима под замахом јаче песте, хоће тиме да се удори?

Не, никад. — Вигешка слава вјенчана само онај народ, који, прво свега, не мисли неправде друштвеном народима, нити тражи превласти над њима, нити жели да се прослави једино као освајач него јуначки бранећи своја права на три неправде над собом, а кад устреба бори се до краја и жртвује све што му је највредније у одбрани тих права; а кад победи не понижује побјеђеног, но великодушно опрашта му и пружа му руку помирења.

Дивља примјер правог народног вјештва налазимо у црногорском народу. Кроз вијекове тај племенити народић борло се јуначки против турка, бранећи од њих своју вјеру и државну независност. Вјековима не само чила омладина црногорска не лотури оружја, но у тој светој борби учесницима бјеху и старци на рубу гроба и невесте и девојке па и деца нејака. На кад тај јуначки народ савлада свога вјековног непријатеља, кад непријатељ подлегне јуначкој мислици црногорској, црногорци не прибоше га, не свегаше му се свирепе, него, као великодушни побједитељ подиже га и начини себи равна. Турски султани у манулим вјековима, често су шизали на Црну Гору силне војске. Рашта се довила турска сила око тих голзијех криша? Ни рад каке стварне добити одвета, но једино да освојем тих глх придријех тврђава и тога јуначког народа овијена своју вјеру славу. Пространој и богатој турској царевини шта би придала мала и невјерољива Црна Гора? Али ипак требало јој је покорити је рад угледа у свијету, да се не рече о јој се та земља и тај народ оте, њој, силној Турској, што покори толико државе и увјашта толике силне војске. Да је то вјетина тврди тај факат што је турска влада више пута наговарала Црногорце да она бар привидно признају њезину власт, а у име тога да јој плаћају мали, сасвим незначителни данак. Познато је како је у прошлости вијеку велики вазир тражио од Црногораца само толико харача колико је доста да се султанији једне пануче мисе, а као накнаду

за то обављало им је да ће предати још земља њиховој држави. Прво пошљеднегара Турска је предлагала Кијазу Николи да призна њезино суверенство, а за то да ће се придружити његовој тадашњој држави још Босна и Херцеговина, тако да би већи дво српског народа ујединили био под његовом владом и под суверенством Султана.

Црногорци нијесу се ни за час шизали пред том примамљивом понудом, него је одмах одбили, јер томе вјешком народу, од старине користа и од свега другога преча је народна част. — Побједе црногорске на Фучини и на Зучем дозу, придодаше нови лавор-вијенац њиховој војској слави, — вијенац што никада увознути неће. Над турском побјеђеном и готово сатргом, диже се са многострани ликоване и гласови презирања, али вјештво црногорско не дава одушка никаком њеском осјећању. Част, за коју су Црногорци потезали крв своју лијовали, ту част не ће да одузму не побјеђеном свом дин душманину. Не против, ми видимо да Црногорци устали у одбрану турске чести и да пред цијелим свијетом свиједоче о јунаштву својих пратвора, свиједоче и то, да су Турци они исти стари лавори, пред којима је некада цијела Јевропа дрхтала.

Тиме осјећајима што у црногорскоме народу лебде, Господар Црне Горе, који је у исто доба и вјешак, дао је израза у једној од највреднијех својих шјесама, под насловом „Турчину“. У тој шјесми, он се обраћа оним што се ругају његовој побјеђеној непријатељу, и ставља питање. (Овај додала познати Кијазева шјесма: „Турчину“, у чешком преводу, који овако почиње: „По гје тун и, о две стари...“).

За тиме поимне турске побједе од Ивдостана так до Лица и Минча, те за вршуге:

*Јесли ипак нас до вјасу
рок вјасеши ојет авола
а коури боје авола застрив
риволи и брда авола.
а будоули а тога диму
србске шале јиски шитиги —
Јуначки се побјеже,
Јуначки се будоу центи!*

Као што рекосмо, Кијаз Никола, овом својом шјесмом изразио је вигешки осјећања цијелога свог народа. Ни један Црногорац, а ма ни најпростјији, неће напоменути своје мухамедовско земљаку милов пораз, него на против поштује његов јуначки дух и приврженост својој вјери, нити што друго од њега тражи него да у њему пробуди сазнање да и ако из вјера раздваја, вељује их једна крв и језик а ради те свете везе, ради оснажења шјесмина, да у будуће заједнички раде.

Турци се благодарношћу признају великодушије својих некадашњих јуначкијех непријатеља: срце њихово помирењено се према томе, те они сад одавању им се пријатељски. Султани позивају у госте, у горди Стабол, Кијазу Николау а Кијаз отида да утврди са вјашим пријатељство. Ту он би обавио дубављу и даровима, а тако и многи Црногорци бјеху одликовани и чашћени милом друге...

Пријатељство између Турске и Црне Горе било је јавно посвједочено отрагу шест дана, приликом дана ступања Султана на пријестол. У тај дан у Подгорици, (која је већина становника мухамедовске вјере) била је приређена прослава, уз глумаче топова, као ма у којој турској вароши. Прослава је била ошвацозна а уједно и народна, па с там може се сматрати као политички вјешак. Црна Гора пријатељена с Турском и јавно посвједочујући вјерску евољуцију поставила те да њена привлачна снага дјејствује и на остале Србе преко

— До ђавола! та кад те нешто милује немаш срца да га убјеш! — рече Жеди... Измљано си се мали имокљано, не бој се! Бале ме поина ако ћу те утопити!... Ха! гоубућу, шјеливај ме!

То рекавши, прилијени своје лице и уснама дјетињим, пак уз насин истрчавши, па преко моста, стиже на широки Нељски пут. Лијевином окаяном тога пута трчао је Жан Жеди, кад ли с десне стране видје један вијакер, и видје човјека гдје око кога нешто брбљало; одишта тај човјек бјеше нешто у невољи.

То бјеше Шјер Лорје, који пошто дигну кола што палуо бијаше, мучаше се да како најмјести прајен, вежући и притежући конопима, не би ли како умакао у Париз.

Жеди прође мимо њ. Шта га је брига за вијакер и кочилијача?

Он је тако нагло корачао да је из даљег изгледало да трчи а не да иде.

Од једном устави се, јер га једна подије од главе до нете, а смрче му се пред очима.

— Шта ово би?... Шта ми се догоди? — рече сам у себи, бришући оној сач чепа... Бога ми, као да сам пијан, а био јисам. Да, до душе јисам осушио ону боцину, али у њој било и не било

гранце мухамедовске вјероповјести, а без сумње, неће остати без улива на наједни српски народ. То ће бити пошљедница правото народног вјештва, кога је лавоника: најпрвије побједити ајно томе мирити са побјеђенима!

Отварање српског народно-крквеног сабора.

С отварању српског народно-крквеног сабора јављају загребачким „Народним Новинама“:

Јутрос у 10 сати унутра се декутација, коју је именовао господин митрополит-патријарх по кр. повјереника, дворскога савјетника Едуарда из Чеха. Дочекал са „живио“, краљ. повјереник прочита превизија краљевски одис на конгрес, издат у Целовцу, 9. Септембра, којим Н. Величанство именује дворскога савјетника Едуарда из Чеха кр. повјереником. Краљ. повјереник прогласи по том конгрес отвореним, те поздрављајући заступнике изрази наду, да ће конгрес о предметима, који му буду поднесени, расправљати хладнокрвно те оправдати краљевско повјерење. Конгрес може рачунати на подршку кр. повјереника.

Патријарх г. Анђелић, захваљујући Шег. Величанству, што је благовољело премилостиво сазвати конгрес, увјераваше о привржености и захвалности српскога народа, те замоли краљ. повјереника, да ову оданост и захвалност конгреса подastre прев. пријестолу. Превизије име Н. Величанства поздравља је скуштинна сваки пут громким клицањем.

Краљевски одис прочитан је на мајарском језику и у српском пријеводу. Краљ. повјереник поздравно је конгрес мајарски. По том унутрине се сви заступници у прку.

Наш нарочити извјеститељ јавља нам данас шјесом: У даљашњој саборској сједници обинила се сретно једна од многих запрјка, које би дјеловање садашњег крквеног конгреса могло осујетити. По статисти јест патријарх наравно председник конгреса, а по том, што је могао без просвједја заузеати мјесто, признаше га радикалци индирективним начиним. Ону чинишциу споменули су радикалци и у клубу народне странке те подијели о том и предаг, који је већина одклонила.

Данашња прва сједница била је скроз формалне нарави, те се ни на садржаја кр. одиса, ни на говора кр. повјереника и патријарха не може закључити, како ће се дјеловање конгреса развијати. Када је патријарху предана вјероданница, оставио је народим заступник Петар Црновић демонстративно дворању, јер неће, да са патријархом ступи у икавај дотичај, те је своју вјероданницу предао дру. Суботићу. Верификационални одбор, од 15 чланова, састављен је искључиво од присташа народно аутономне странке. Прије него је сједница закључена, догоди се још и овај штепшезо: Заступник Димитријевић замоли, да би се у будуће говори кр. повјереника читали не само на мајарском већ и на српском језику, будући већина чланова конгреса, навластито пак заступници из краљевина Хрватске и Славоније говоре и разумију само тај језик. Заступник Јано Томаш („редник „Заставо“) рече, да конгрес расправља своје ствари само српским језиком, те би био опасан предцендене молити кр. повјереника, да даде своје говоре преводити на српски. Чули смо ријечи, но нијесмо их разумјели, те за њих и не маримо, већ презалимо прокоњих на дневни ред. Ове ријечи повратила је скуштинна бурним, дуготрајним клицањем „живио!“ По том је сједница одгођена, те ће се сабор сазвати онет, тек што

двоје чашнице, а од тога се не завезује језик... Те! ово је од труда, може бити... Да ако прође!

Бол му се нешто утиша, те он настави пут, али како ијаше напријед, тако му ного све то више кледају, у ушима му је шумтало, а у исто вријеме поче га жељ морити, да му је грло горјело.

Хитало му се да стигне у Париз што прије, али већ поче сумњати хоће ли моћи допријети до вароши...

Напрасно, и по други пут, мораде стати. Силвио му дисаше, из вреса грла, наликваше роноту. У грудима осјећаше, као да му их усјани пож реже.

— Сто му громова, шта је, збида, ово? Као да ми је неко жераве у врис усво! Да ми је утолити ову ватру!

Он клече уирај пчта, пак прегршћу захвати глабаве воде из конава и залије се.

То му нешто ублажи жељ и бол, те се дине и прихвативши дијете, које бјеше положио на влажну земљу, крену даље. Ал задуку се отама! Ево она му клецаху, те бадраше, збида, као весео сват.

Једна једнице стиже до великога гумга из којег се широке траке разилазе, па прешавши га, зађе у јелисејска поља.

Из три пута се устављао, док је догле допре. Велика стабла, што наређана

верификационални одбор доврши свој посао.

Од изашег редовитог извјеститеља измљани смо данас ову брзојавку: Послије саудбе бојке вратили се кр. повјереник и заступници уз глумаче топова и звукове народне химне у конгреску дворану, гдје патријарх, заузевши предсједничку столицу, позва чланове конгреса, да предаду своје вјероданнице. По том је изабран верификационални одбор те су изабрани: Беговић, Гостовић, Гранић, Дебељачки Димић, Думча, Живковић, Јанковић, Каса, Кивовић, Кунусаревић, Марковић, Медаковић, Обреновић, Пауковић и Тризнац. Код бирања показало се, да већина има 60 гласова.

Пошто је избор изабрал, устаде заступник Мишо Димитријевић, те предложи, да се говор кр. повјереника протумачи и на српском језику, те замоли саборски одбор, да га преведе. Радикалац Томаш опре се томе предлогу, изјави, да га по занима садржај говора краљ. повјереника, те предложи, да се пређе на дневни ред. (Живио у дубинци.) Патријарх, закључујући сједницу, позва верификационални одбор, да се конституира.

О конгресници, који су чланови конгреса имали прекјучер са кр. повјереником, дворским савјетником Чехом, у стају кр. повјереника, јавља бројавни „Кореспонденцире“ ово: На позив кр. повјереника састали су се чланови конгреса 11. ов. м. у стану краљ. повјереника у конгресницију, на коју су дошли заступници Суботић, Стојаковић, Беговић, Крестић, Борота, Касачиновић, Ђурковић и Димић. Кр. повјереник разлагаше подужим говором ситуацију, те препоручи на концу, да би се конгрес прихватио објективнога реформаторног рада. Др. Суботић изјави у име аутономнога клуба, да је овај припреман изаћи у сустрет, ако му те једнаком сустретљивошћу узврате влада и патријарх. Хоће се ипак временом, док се ситуација узмогне развистрити. У јучерашњој сједници аутономнога клуба појавила се је већ размирица међу либералцима и клерикалцима. Закључак доијеће се, пошто говор повнат прев. краљевски одис, и говор, којим ће кр. повјереник конгрес отворити.

Из новина.

Букурешки лист „Independance roumaine“ доноси у свом пошљедњем броју један занимљив допис из Р у ш т у к а, у ком се говори о учешћу румелијске народне војске у преврату. Најзначајнија је ова напо: „на допису:

„Команданат народне војске, управитељ војни и члан савјета, то је Дригалски-паша, ађутант Султанаов, са чином Ферика у етоманској војсци. Та Ферика је Пруски, служио одана у Турској с одобрењем своје владе; он је велики „пријатељ турски“ и у великој мјлости код Султана; прво но што је постављен на садашње мјесто, Султан га је био слао у мисији, (дали сасвим случајно?) цару Вилему.

Према томе у Ферика Дригалског има три особине: он је Нијемац, турски офицер и румелијски војвода: те је особито мучно сложити са „дјелствителним“ управитељем једног уставничког покрета против господара земље, од кога зависи.

Положај старјешине жандармерије, помоћника старјешине народне војске, исто је тако чудноват. То мјесто заузима Ферика Боревик, познат у турској војсци, гдје је провео сву своју војничку прошлост под именом Мах и р и а ше. Ферика Боревик

стрмо дуж тих широкијех и дугачкијех путова, та стабла, чиниаше му се да поигравају у вис. Тло које је чепало, као да се преједаше под његовим корацима... У исто доба осјећаше ужасан болово у стегинама; као да му је неко клијештима мишиће увијао.

— Не могу даље! — проговори Жеди, једно чујним гласом. Не могу даље!... Који је ђаво? Да није тежила овог балавчета? Може бити, бога ми! претежај је и ако је овијени... Што ћу?... Да га се тресим. Остављу га, да ако се нађе ко, ко ће га прихватити... Свакако боље, но да осташе са Бибицом!

Жеди се примаче к некој новој кући, загралиши дијете, остави га под сгрехом, испред врата, у заклону од кише, па не сигурним кораком крену даље.

Болови објачаше. Клаудивиј отров дјеловао бјеше добро. Већ му и ного и руке посташе као дрвене.

Жан Жеди ипак је још двјеста крока, па од једном наде на друм, савладаи грчавима. Несретник етењао је и потмуло јукао.

Два варошка стражара, чујући му глас, примачоше му се и набоше га на благоземе тлу, у највећим мукима. Одмах одоше до најближе своје поштаје по посила, па га понијеше у Божанску болницу.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Ф и ј а к е р б р . 13.

Прат. дво.

АВЕЉ И БЕРТА.

XXXV.

(Наставак).

Дијете не плакаше, но упрло своје бистре очи на блиједо и усплахирено лице Жан Жеди, а с њим смиреним ручицама етисло аљине ниткова.

Докторов убица, увјерен да је мјесто пушто, одиже дијете врх себе и замакну да га бади у Сену, кад оно славим гласићем, готово као да моли, затеша:

— Је ли, господине, већеш учињети балида беби...?

Жан Жеди засташе.

Нешто — што никак до тада осјећаше, осјети тога часа.

Дјетињи глас потресе у души његовој једну жицу, која догле нијема остаде — бала, осјети милосерђе.

Он наглед спусти дијете и загледа се у њ, а мали, као осјећајући се обезбјеђен, стаде својом меким ручицом да милује лице разбојничково.

вик је Инглеа, брат уредника лондонских конзервативних новина, „Morning Post“, и управо због особитог туркољубивог израза тог зрета турска је влада тог официра највише позвала, заштитавала и помагала. Боревик, исто као и Дригалски, води се највише у сенику турске војске; по он је само Лазар, а није још Ферик.

Од свога постанка народна војска румелијска имала је три старјешине: Генерала Виктора Виталеса (Француза), Штрекера (Нијемца) и Дригалског (Нијемца, управо њемачког, пруског Полака, или пољачког Пруска). У почетку је 6.0 старјешина Ферик, штаба Француза, Луковник Туестеп, који је морао да остави кад је дошао Дригалски на чело војске; ипак је задржао чин у војсци румелијској. Не зна се још да ли је и како је учествовао у овом покрету.

Под овом управом извршила је дакле народна војска румелијска овај покрет који је значајан како тачношћу тако и смјелосту својом. Заврета, у један час бјеху на све стране прекинути сви саобраћаји на турској граници која се простире познатује сјеверно од Вургеа на Црном Мору и премаши по пријекну Тракију.

Највише је смјелост којом је покрет извршен. Доста је само узети у обзир како се прекинуо мост на Марици, који је на турском земљишту, 30 километара далеко од границе румелијске и на домак толико око Једреница. Још узимамо да је тај гред сједиште једног турског војног старјешине, да му је губернатор Мушир и да ту највише има много турске војске.

Према томе било је кадаше тога црста највећа дрскост; прости војници су га могли извршити само под упутством смјелог вође који зна шта ради. А то се рјетко дошавало у простим устаначким покретима.

Какав су дакле посао радили Генерали Дригалски и Боревик? За кога су водили свој мач? Може ли се замислити да су прекинули све везе њемачко, инглеско и турске па да се посвете једино будућности бугарској?

„Пестер Лојд“ доноси ове статистичке податке о Румелији и о бројној свизи бугарске и турске војске:

Покрајина Источна Румелија основана је, као што је познато, XIII. чланом Берлинског уговора. Она стоји под непосредним политичким и војним ауторитетом султана, али има административну аутономију и свога генералног губернатора, који мора бити Хришћанин и који се поставља сваких пет година. На том се положају налазио пређе Алекса-наша, а сада до најновијег устанка Гаврила-паша Крестовић. По члану XV. и XVII. Берлинског уговора имао је султан право да за одбрану ове провинције подиже утврђења и да гарнизонира војску на границама. Но ова наредба није никад извођена. За одржање реда у унутрашњости провинције заведена је ја. армија и народна војска. По члану XVI. горњег уговора имао је генерални губернатор право, да за одбрану провинција позове отоманске трупе, но порта има у таквом случају да извести заступнике војних сила у Цариграду о дотичном решењу као и о узроцима који је на то приморавали. По уставу од 1879 г., који се састоји из 15 одељака са 495 чланова, налази се заповодана власт у рукама једне једине комора, тако-званог провинцијалног сабора. Провинцијални сабор састоји се из девет вишњих заступника (највишим привених и судских достојанственика), из 36 изабраних и 10 измјенљивих посланика. Сабор ове има се свјетста свако године другога понајвећина мјесеца октобра. Источна Румелија заузима простор од 35.991 квадрат. километара и броји 815.946 становника. По народности

дело се становништво омако: 573.500 Вугара, 175.700 Турака, 42.884 Грка, 19.549 Инглеца, 1.896 Јермена и 4.177 Јевреја. Како кнежевина Бугарска има у простору 88.972 квадрат. километара и 2.067.919 становника, то би нова велика бугарска држава, вада би се сједињена коначно изгледала, имала у простору 99.873 квадрат. километра и бројала 2,825.665 становника. Како је ипак бугарски народно-војнички своје војске, тоће он, ако би је заиста употребљив, окупацију Источну Румелију, могао извести силама 24 батаљона, 9 ескадрона и 12 батерија са 96 топова. Источна румелијска народна војска броји од прилике 12 батаљона, 10 ескадрона и 12 батерија, но вако у њој редовно има и Мухамеданаца, то укључује не могу на њу безуделно рачунати. Султана има на своје непосредно расположиву два војна корпуса, да браћи своја суверенна прала у својој провинцији, први гардијски корпус у Цариграду а други корпус у Једреница. Сваки од ових корпусних састоји се из по две дивизије са по 28 батаљона, 24 ескадрона и 12 батерија, тако да би порта, ако би се решила да оружаним силама спречи горње сједињење, могла имати већ и у првом тренутку на располагању 56 батаљона, 48 ескадрона и 24 батерије. Сем тога могла би Турска извести против Румелије још и одјелова свога трећег (македонског) корпуса на Монастира (Битола). Уопште, порта не би ни мако чекујевала у турцима, јер по својој организацији војске има она у Азији још четири корпуса, а сваки је од шест прилих позван, да у случају рата постави по један војни корпус народне војске првога и другог позива за коју цијељ постоје кадра са 15 од сто активно снаге.

Политички преглед.

Од свих вјести што их стране новине ове недеље доносише о бугарском покрету као да је најкривнија оно што јављају: безуделно одрицање Русаје од повој обрта ствари у Румелији.

Пол. Бор. и јаслају на Петербурга да је Цар Александар III. зановједно генералу Руском, князу Кангакузеву, који је до сад био војни министар у Русији, да остави бугарску службу. Његово Императорско Величанство забранило је руским официрима учествовати и ма у чему помагати покрет у источној Румелији. Руска је влада забранила одлазак руских добровољаца у источној Румелију.

Румелијска народна војска непрестано се креће према турској граници. С и руски официри у бугарској и румелијској војсци дали су оставку.

О томе, како се ствари стојале у Румелији уочи преврата, има бочка „Преса“ овај извјештај из Софије:

Генерал-губернатор Гаврила-паша вратио се у Пловдив. Било је јављено да ће по свом повратку на Цариграда обаћи сву покрајину, но удрута је од отог бојови се непријатељских демонстрација. На многим мјестима неће народ да плаће пореза, покрајинска благјаница је празна, да се и не спомиње величанско-непобедног далак Порта, дугови отоманској банци и кнежевина Бугарској. Узрок што је ова румелијска влада народу носила ваља тражити у њеној неправдијој политици. С једне стране хоће да изгледа послушна према Порти и берлинском уговору те одаје и онде затвор по коју противну особу или по ког учесника у македонској пропаганди и те чини с неким хуком, хуком; с друге стране хоће да употребљив словенску струју у своју корист, цушта затворене у пољама на слободу и гледа кроз прте на њеко политичке полове, у мјесто да ради одлучно, док је с друге стране леопомени на то.

Чланак 16-ти берлинског уговора, на

воји се Порта позва позивајућа на њеку своје право оружаним посредовањем у Румелији, гласи овако:

„Генерал-Губернатор да има право издати отоманску војску у свима случајевима, кад је у опасности унутрашња или спољашња сигурност империје (истине Румелије). У таквом случају војска Источна Порта има одлуку, као и потребу на коју се онама, својштити посланицима сила у Цариграду.“

Ако се пак Генерал-губернатор обдаци протира? Така моћношћу високог мудрости Берлински дипломата ваје била на на врху памета.

Из Великог Суда.

Зап. бр. 17. Бр. ст. 1369. 1886.

Убијство Лазара Шаулића.

Њеки усташе који стоје по Јеврејима затржијивали су да им се даду земље ови Жабљачани који су отишли изван границе покрајине, а били су власници те земље пређе 27 година као и други жабљачани, па су их оставили на држање до свога повратка коњацима под разне уговоре, њеки под залогу, њеки под ваку, а њеки на део од рода. Поелје некиот времена заостали Жабљачани се навикау сматрати те земље као своје мислећи да их могу слободно уживати, те уговоре међу собом да пошљу по Сави Ковачевићу исправу (сегендију) која им је дата за земљу, а уз то да даде суду објашњење, а одана да изате Сави трошак.

Том јешу упротиван се Лука Новосел у својој ошри неким селанима, говорећи да они не првстају плаћати трошка Ковачевићу нити да га они видју. Но како је њих био мали број, то Жабљачани пошљу Саву у Велики Суд. Кад је В. С. разумно садржај сегендије и показивање Савино, пресуди да те земље остану као праве својине Жабљачана.

Капетан Живко Шибалдија, скупиле Жабљачане поради плаћате трошка Савина и објасни им, да је он ходио на се себе самога но за корист свју Жабљачана и да треба да му плате сви који су се користовали том пресудом. На то они Жабљачани, који су прже, као и Лука Новосел, говорили да не првстају плаћати своје дијела у тај трошак, првстану да плате дијелом те на њих припадају и вађу да припадени и они који су се налазили изван границе, а њихове земље остале непродате у жабљачкој области (удугу).

Лука Новосел није био на том окупу.

Капетан нареци кметовима Пурску Караџићу и Јанку Новоселу да то покупе од селана, но они то не изврше одмах, но оставе до свог пржења. Тада говораху међу собом: „Рђаво утињесмо што не покупиемо Сави оне паре“. Ту се десмо и Лука Новосел и, чујући њихов разговор, зашита их: „Јесте ли што на мене одредили? а они му одговорише: „Јест и на тебе, као и на сваког досађива, по 9 гроша“. Лука на то рече: „А зашто на мене? А ја сам рекао Лазару да нећу плаћати у тај трошак, пржеј но је Сави пошла на Цетинско. Кметови му на то одговорише: „Ми ћемо намирати и на тебе, а ако ти се крива, даћемо ти билет на путај капетана“. — Капетан је био недјалеко, но како је био недјелан дан, Лука рече: „Данас се капетан не пита, а кућа моја не долазате; Бога ми ва нећу дати ништа.“

То је тако стало до 18. Јула о. г. Тада пошли кметови Јанко и Пурсе да меје по 9 гроша на кућу и намиријавали без никаквог отпора, док су дошли до куће Лукине, који рече: „Ја сам још и прже рекао да не ћу за тај трошак дати ништа“. А они му одговорише: „Ми знамо да се тако

рекао, али је и гађују уговорено да сви Жабљачани плаће њеку ваљу земљу у кољико обузата сегендије (— у том је простору и Лукава земља —) и нас је пошло капетан да испитивамо од капоко; но нам дај те 9 гроша“. Лука на то одговори: „Ја о добре воље не дам на паре, а ево како и сјакра пред ваћом, па се намиријаво“. Кметови му реку: „Нећемо које ни сегендије, но нам дај ти ваћу, као ћемо ми узет на куће ваћо можемо паре узети“. Лука им одговори: „У кућу ми нећете, а ако се има чиниј крива, ваће да питамо капетана“. — Кметови из то: „Нака је вржемо да испитивамо те паре, а не смојемо водит код капетана док не намиријаво“. На то Лука, држећи сегендију, одговори: „Да ће Бог послат да ми узмете на спалу, бић не удавно кад бић могао.“

Тада кметови јави капетану писмено и у исто време да им пошље још два друга. Капетан посла Саву Ковачевића и Лазара Шаулића, кметове. Кад они дођоше, пошаву Луку и кажу му да их је послао капетан на позив Јанков и Пурски и да су пресудили, кад су разабрели како се Лука понаша, да вама четворица даде испитивање 8 дана ика и оне 9 гроша. Лука им рече: „Ви знате да сам рекао да нећу давати у тај трошак“. Кметови: „Капетан је са селом капо учинио, на вада и ва да даднеш“. — На то Лука: „Ви сте четворица, можете се намиријави, али ва ја о добре воље не дам ништа; а ево те криве и телад, па се намиријави! — Кметови: „Криво и телад нећемо, но ика дај што ва куће што вреди те паре, па вајмо код капетана, па ако те ваје права вратићемо ти залогу; али ако ћеш дат нама ријеч да ћеш дат оно што те ваје капетан крива на Жабљак, теке да ваће не долаземо“. — Лука одговори: „Не дам ни код капетана ни паре својом руком док не питај суд у Нишпиће, а ва се намиријави сам.“

Тада Лука уздега у кућу, а за њим Саво и Лазар. Лука им рече: „Немој те ми струке узимат, јер ми је потребна“. А она реку: „Нећемо“. Тада узме Саво кабанџу, а Лазар пасу и даду им дружини. У то, веће кметови, да ва је зашита жена Лукина да јој врати пасу, па да је извојена пуцама; а она хтјела да јој врати пасу и без пуца, но не дао Лука говорећи: „Пошто сте је узели, нећете је вратићати до капетана“. Тако крену да иду код капетана.

Лука узео острагушу и три ошечка. Кад су дошли на пољану код локове где се пут раздваја, рече Лука држећи пушку на руке окренуту к њима: „Ваћате ми те прже!“ Исти час они те су их носили баче ит. Тада Лука ваку: „О Саво и Лазаре, размакните се, јер ће сад бити тројца мртви“, окренувил пушку на њих. Она га закумо да остави пушку; тада је, веће кметови, Лука рекао: „Издиги Пурсе у тебе ика пушка!“ на адмај за тви: „Издиги Саво и Лазаре!“ у толико пушка упали и убије Лазара. Лука одмах стави бржећти а они га узвате.

Лука рече пред судом да се он неосложније за је ваће поједине да ваду, но каже да вајпрже обрну пушку на Саву и Лазара, Саво се вагач к њему, а он тада обрну пушку да убије Јанку Новоселу но је се, вади, закљони за Савом, а Пурсе не могот лијено узети на очник, но ме испале Лазар те га убих, на адмај стави оштек у пушку а побјет-ох с вајером да дођем суду, а Саво ме првстаје и узвати, на пу и дружини првстаје и спешави ме.“

Лазар је убијен на врх лијевога кука од које ране је умро на четомо мјесту. Од куће Луке Новосела окле је са кметовима кренуо до свог мјеста где је Лазар убио има размака 1500 метара.

Лука је око 25 година. Велики Суд узимао је ваће пута на испит Луку Новосела да каже зашто је убио Лазара Шаулића, изложивајућа да му према наведеном доказу, Лазар ваје

Ту га прихватише итпо, видећи да је у опасности, и лијечници с мјеста усталоше око њега.

Један између њих, млад још човјек али јак вјшт у своме послу и који се додије прославио као научмак, адмаз казнаде шта је Жедну, на нареду да му се даде јак устук (против-отров).

Лијек не поможе адмаз, јер је отров био јак и, као што рекосмо, већ дјеловао жестоко.

Четави мјесец дана живот Жан-Жедна висио је о длаци. Најад опасност мјну и он се поче опорављати, али споро. — Тек вакоп два мјесеца оздрави сввим.

Са здрављем поврку му се а памет и размишљање.

Он никако није могао да доучи шта би с њим.

Најад вакани се те зашита доктора, који му рече: — Мој дјетићу ва ето били отровани. Зар вајсто се и сами сјетили? ... Промислите који је то пријатељ што нас је хтио ичије рока отиравати на онај свијет!?

Те ријечи бјеху за Жедна млаз сјетлости што расвијетли су тајну.

Адмаз се сјети бошине вака којомга је Клаудија пошатила, кад је хтио да си

ђе с вола. — Сад му би јасно све. Оно двоје, Борђе и Клаудија, бјеху чељад грђе од вага — мишљаше он — кад се послужино отровом, да се ослободо саучесника вахова ала дјел; хтједоше тијем начинем да га се ослободо, да их не би доције препознао и постао опасан на њих.

Према је сад Жан-Жеди поместо знао ко га је отровао, ипак није могао одати своје зашито, а да, у исто доба, и себе не ода. С тога одговори на медакова питања неким намишљотном, доста добро смишљеном да би јој се вјеровати могао; али у своме срду затече се да ће се осветити Борђу и Клаудији — која није по имену познавао — ако му се икад прилика да.

Три мјесеца послдије него га у бовацу унесосе, Жан-Жеди изађе из ње сввим здрав имарји још онцје десет ваћтица, што прими као цијену крви старог медука.

У исти дан кад он на бовацу изађе, Паму Лероаје гњотина главу одрубн на онкову Сенжак.

Глава, готово једина мисла Жан-Жедна, но тада бјеше — света. О вај је свијезао дан и ноћ.

Дворац у Нељи бјеше пуст. Чељад, коју бјеше висио и која му врну мило

за драго, бјеше ишчезла као осјен, но остави никаква трага за собом.

Власник дворца, коме бјеше у вапријед плаћена стварина, вајо знао куд се дједосе, а мислио је да су Инглези.

Жан-Жеди не мислу, но стрливно етаде тражити своје дужнике, на све стране. Као што знамо, вадуу му би мука. Тек вакоп двадесет година случај, пуки случај, сукоби га са Ек-Нотаром, који тад бјеше тек изишло из Бретске тавнице, од кога знаде ко бјеху његови певадијични ертаци. Знамо у какој прилика вајери се да је гонофа Дик-Тери, она к та Клаудија-Варри што му је у ваку отров дала. — Освета, за којом је тако дуго чекао, бјеше му већ једном, и то тако ненадно, при руди.

Али ка да га нећаћа није остављала у исто доба кад га срећа ерте. Фалакватрова потвора доведе га у таваку. Затворите га за крађу коју не бјеше извршио, на за коју ни знао није.

— Зае среће! — Мрмљаше он. Али се олет и тјеша: — Није могуће да ћемо за дуго држати, као што повољница каже, све долази на вајрјеме ономе ко умрије чекати.

Нитков је ваће пута мислио о дјетету које је оставио у Јелвсерским нока-

ма, али се добро чувао да се о томе извјештаје.

Што њему не бјеше познато, ми знамо те ћемо да ваједомо нашим читаоцима.

Пјер Лерје, пошто некако намијести вола, сјде ва њих и погна ваће вајим кораком. Јуваји Нељски пут и што га је авело тамо. У срдаи питање се да ли збаља ваје истина да је 13. несротан број, као што свијетаво говори.

Кад се примакао на три сто корака од ваљне вајерде, устави влусад, која и онако не могаху даље.

Пјер цу дјетинам изаљ. Учиње му се да је вако дијето на улици. Он прислуша за неколико и вајери се.

Пјер бјеше момче добра ерца.

У трос скопа с кола и упути се тамо откуд му је гале дозирао.

Није крочио ни двадесет пута, кад овази дијето при вратима.

Пјер га узео у ваучује и понесе у вајавер.

Јако дјестенце бјеше сквашено и дрхташе од студени. Пјер га примаче и еверсима од вајавера и вајде да је лице дјетету помодрило.

(Наставље се.)

узasio nekakve savjeti...
 vizure, no su namjeravali to po valogu...
 u selu. Luka priznaje da mu Lazar nikad...
 ništa nije učinio krivo, no tada na priče...
 i da on i nije bio ništa na to da ubije...
 Lazara, no je htio ubiti samo jednog od...
 njih, na mu se nekako namjere Lazar, a...
 bio je malo pobježio od Sane i Janka. Za...
 svoju obranu navodi da su mu metosni uč...
 nikali krivo za onih 9 groša i što mu uo...
 ste valoge za to i kaže da je same zbog...
 tog ubio Lazara Šaulića.

Presuda će se objaviti kad bude iz...
 pravna.

Donaše vijesti.

ЦЕТИЊЕ, 21. Септембра.

— (Из двора). Његово Висо...
 чанство Господар и Киљз вратио се...
 у четвртак са свијетом притома до...
 Бјелованића. Његово Височанство Кел...
 гића Милега изаша је Господару у...
 сретаве до Ријеке.

— (Из државне болнице).
 Ова и прошле недјеље била су у бол...
 ници два случаја ампутације.

Прва се операција предузела у...
 промиј четвртак; осјечена је једном...
 старцу од 70 година лијева нога у...
 горњој трећини цјеванице, ради једне...
 старе ране од неке 22 године, која је...
 ушљед разних озбиља тако пошлегла...
 да је на пошљедак прешла у припад (cat...
 ephelis). Према је болник био...
 врло ослабио које због старости, нај...
 више због дуге закућености ране, ипак...
 се тешко оснажио да ће јамачно пре...
 болети.

У прошли уторник, 18. ок. м.,
 дође један болник из Црнице, који је...
 у сватовима пустио из руке један ви...
 шњак динамита тако незгодно да је ви...
 шњак пренуо под руком и дшио му сву...
 доњу шаку, све пресе до пр...
 јена од руке, од које су остале...
 само подрте жале а све кости бјеху...
 развесење. Осјечена му је десна рука...
 више чланка. Болник ће скоро здрав...
 оставити болницу.

Обадније операције саршио је...
 лекар Њег. Височанства Господара,
 др. Рок Мишетић, прау с др. М. Мил...
 Миланићем, а другу уз присуство г.
 држ. лекарника Ј. Дрета и бошњара...
 Василија.

— У четвртак вече стигли су на...
 Цетиње и одејели у велику догазду:
 др. Иван Леђејевић, допетит...
 бечког свеучилишта; Луј барон...
 Гриве, члан парламента немачког у...
 Берлину; и Фр. А. Ховорка, У...
 редник из Прага. Сва три путника по...
 шла су да пропутују српске земље и да...
 проуче наш народ. У Црној Гори ће...
 пробавити неколико дана, на позив...
 преко Босне и Ниша за Србију.

— Као што смо најавили од стране...
 одличнег српског одбора за ску...
 пљаче приста у кривог „Зетског Дома“,
 већ се и у нашњој нахији у велико...
 отпочело скупљање предмета, благодарећи...
 задушницу појединих душа, која су из...
 трено приноса око овог племенитог дела.
 Већ је на неколико мјеста ове нагаје...
 стигло одбору поштом прилога. Имена...
 жртвоватеља дошљедоме, чим и заоста...
 мало новца из ових мјеста покупи се...
 и стигне.

Телеграми „Гл. Црногорца“.

АТИНА, 21. Септембра. Наред...
 ба владе одређује привремене курс...
 банцвалова. Банка јелинска узимће...
 влади 12 милиона драхама (франка)
 у злату и толико у банканотатама ко...
 лико влада буде хтјела.

БУДАПЕШТА, 21. Септембра.
 У земаљском сабору министар при...
 сједник Коломан Тиса, одговарајући...
 на питање због догађаја на истоку,
 каже: Саставак у Кромјерижу био је...
 вештачка саставак у Сријењинама.
 У Кромјерижу нијесу се углавном ни...
 какве обавезе. Тај саставак био је...
 чин учиности и попова личног при...
 јатељства. Влада није измишљена да...
 би што био волан посредовати у до...
 гађајима. У свих ових јаса је жели...
 да се одржи уговор берлински. Нико...
 неће сметати Турској ако би она...
 хтјела унутришњим своја права. Ср...

...се су се оградиле против проширења...
 покрета. Предлог да се прије свега...
 сви разуму посланици сна у Цари, а...
 ду одговори жели Султановој, да си...
 ле пријатељски посредују ради одр...
 жања његових права. О авексји...
 (присаједишењу) Босне и Херцегови...
 не нема ни говора. У случају кад би...
 сви матори остали безумијени и кад...
 би животни интереси монархије дошли...
 у опасност, влада себи задржава сло...
 боду одлуке.

РАЗИ ВИЂЕНИКЕ.

— (Јубилеј Штромајеров.)
 70 годишњица љубимца хрватског народа,
 свечано је прослављена. Било је надела...
 ница из свију крајева Хрватске. Службу је...
 служио кнезовик др. Франко Рачки и поздрав...
 иво је јубилара, Штромајер је за тим го...
 ворно два сата, поздрављао је народ. Последи...
 је био свечан ручак, а доцније серенада...
 разних корпорација. Телеграма стигло је...
 преко 500. Но и то стоји, да се такав вла...
 дика, као што је Штромајер, треба на да...
 леко тражити.

С. К.

(Учинак музике на жетвац).
 Колика је сила у музици, то је најбо...
 ле чју закључили ресторани и концертома...
 Тодора Томаса у Чакегу. Он овако увје...
 рача о свом доти ном искусству:
 „Ову вече, кад свирка свира Вагн...
 ерову музику, потраши се у мене иет пута...
 веине не плаче тешког а не и. Кад се свира...
 Менделсон, онда нико неће да зару...
 чује сондате (соната) од пршуте;
 на како ја на тим летелима имам чиста...
 добитка 85 по сто, за то мени Менделсон...
 није никакав композиста. Највише има...
 троша Штромајера свирка. Кад се засвир...
 кавак Штраусов „валцер“, људику је м...
 љина, развесели се на одмах парчи боуи...
 шманца.“

ПРИЛОЗИ В. ЗИДАЊЕ

„ЗЕТСКО МА ДОМА“.

Скупљено у Нашињској нахији.
 Од села Тушана:
 Г. Новица Церовић 5 еор., прто...
 Церовић 4 еор., Милош Церовић 10 еор.,
 Стојан Бједић 2 е., овиц. Стојан Павло...
 вић 1 е., Милан Виноковић 68 новч., Марко...
 Новица 3 е., Баје Зелковић 1 е., Радеман...
 Зелковић 3 е., овиц. Јован Церовић 1 е.,
 Милутин Секулић 1 е., Милош Савић 1 е.,
 Неђељко Шћековић 1 е., Милош Курен 68...
 новч., Грујана Чуровић 1 е., Павле Ч...
 ровић 68 новч., Марија Курен 34 новч.,
 Висо Чуровић 1 е., Кетиво Пуцацки 6...
 новч., Марија Милић 1 е., Стево Гаше...
 вић 34 новч., Тома Турчић 3 е., Обрад...
 Гашевић 34 новч., Вукота Вукојевић 1 е.,
 Јоак Вукојевић 1 е., Милан Чуровић 34...
 новч., Митар Церовић 68 новч., Висоа...
 Зеконић 34 еор., Милош Чуровић 68 новч.,
 Боле Гарић 68 новч., Милина Церовић...
 34 новч., Ристо Јововић 68 новч., Брани...
 Чуровић 34 новч., Ало Турчић 68 новч.,
 Јанко Чуровић 34 новч., Милутин Церов...
 ић 34 новч., Милан Зелковић 34 новч.,
 Јово Јамичић 3 е. и 52 новч., Вукан...
 Церовић 34 новч., Јанко Матијевић 1 еор.,
 Илија Шћековић 1 е.

Од села Сировца:

Кан. Вукановић Брањана 11 е. овиц.
 Милош Кривина 1 е., Ристо Ашанин 1...
 е., Петар Ашанин 1 е., Мило Грелић 1...
 е., Јован Јелић 2 е., Никола Станић 1...
 е., Јован Ашанин 1 р., Немад Криво 34...
 новч., Було Рубежанин 1 е., Милош М...
 личић 1 е., Јанко Беловић 34 новч., Мило...
 ше Вешковић 68 новч., Милош Новак...
 34 новч., Тома Грелић 34 новч., Зарик...
 Саво Ашанин 1 е., Шћепан Марој 1 е.,
 Батраћ Савић 1 е., Димитрије Бјелић 1 е.,
 Милош Ристић 34 новч., Радуле Стоји...
 вић 68 новч., Марино Стојанић 34 новч.,
 Нихаза Мухов 34 новч., Лазар Савић 1 е.,
 Милија Стојанић 4 новч., Миланко Бошко...
 вић 1 е., Симо Ристић 1 е., Неђељко Је...
 лаћ 1 е.

Од села Струга:

Пон Мило Тробијанин 4 е., Ристо...
 Беганов 2 е., Радула Петрушић 1 е.,
 В. Петрушић 1 е., М. Петр 1 е., К. Јелић...
 1 е., Мило Јелић 1 е., Милош Бегановић...
 1 е., Мило Јелић 1 е., брјак. Ристо Пе...
 тровић 1 е., Јован Марин 1 е., Стан...
 иша Терић 1 е., Илија Пера Јелић 1 е.,
 Ведро Вуачић 1 е., Бранин Јелић 1 е.,
 Баје Криво 68 новч., Симош Вуачић 68...
 новч., Саво Илиј 68 новч., Радеман Пе...
 тровић 68 новч., Милош Савић 34 и вч., Ст...
 аниса Петрушић 34 новч., Ђерђије Алексић...
 34 новч., Илија Туровић 34 новч.

Од села Матицега:

Ристо Мрлаков 3 е. и 52 новч., Симо...
 Ђерђић 1 е., Бео Драгој 1 е., Пуш...
 ко Алексић 1 е., Јово Јамичић 1 е., Вук...
 Тодоровић 68 новч., Милош Јамичић 34...
 новч., Радеман Вилић 34 новч., Васил...
 Јамичић 34 новч., Мирко Алексић 1 е.,
 Јанко Марој 1 е.

Од села Тимара:
 Борђе Струнар 2 е., Милета Нико...
 лин 2 е., Марко Радојевић 1 е., Мијат...
 Котлачић 1 е., Немад Котлачић 68 новч.,
 Јеко Радојевић 34 новч., Томица Вожи...
 вић 34 новч., Ведак Вулић 34 новч., Ми...
 лана Нихаћ 34 новч., Нихаш Нихаћ 1 е.,
 Свега 132 е., 80 и.
 Истова сума 111 84⁹ 52
 Свега до сад 11.316 32

Цетиње, 20. Септембра 1885.
 Средишњи Цетињски одбор за ску...
 пљаче прилога:
 М. Назменац. Јово Језави,
 В. Вулетич.

*) Иво Илић Врбича о Његову до р не 4,
 него 3 еор. (Види Гл. Црногорца бр. 31.)

Књижевни огласи.

„ЗЕТЕ“

у којим се налази ово:
 1. Гласилоша. (По Пушкину).
 Превео Н. М.
 2) Гете и његова народна...
 свијест. Н. Нише др. Лео Костич.
 3) Српска епонеја. Саопштио...
 М. Драговић.
 4) Жена по Шопенхауеру.
 5) Ковач Вакула. Прича из ма...
 лоруског народног живота. Од Н. В. Го...
 гола. Превео Н. Ковачевић.
 6) Књижевне вијести. Дру...
 штва.
 7) Читалцима.

„Зета“ лист за књижевност и по...
 упу, излази на Цетиљу сваког четвртка...
 на цијелој табаку.
 Стаје за Црну Гору Аустро...
 Угарску, Босну и Херцеговину:
 На годину 4 еор. — а. ер.
 На по године 2 „ — „
 На три мјесеца 1 „ — „

За све остало земље:
 На годину . . . 15 ерлака у злату
 На по године . . . 8 „ „ „
 На три мјесеца 4 ерлака у злату.
 Претплата из Црне Горе шаље се...
 управо „уредиштву „Зете“ на Цетиње“.
 Претплата из Аустро-Угарске...
 Босне и Херцеговине) нека се шаље...
 поштанском упућеном на г. Петра...
 Рахадановића у Котор.
 Претплата из Србије нег се шаље...
 митару Валожића у Биоград.
 На свијех тих крајева ко хоће може...
 слати претплату и упућено на уредиштво...
 „Зете“, али важе само у плаћеном...
 до Цетиња писму.

Цетиње, 21. Септембра 1885.
 Уредиштво „ЗЕТЕ“.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

„МАЧ И ГУСЛЕ“

јуначке pjesme из најновијих црногор...
 ских бојева сјелома прости војник

НИКОЛА БАСТАТ.

Према болитилу правима, ако Бог...
 да здравља, турићу у свијет под горним...
 насловом збирку јуначких народних pjesma...
 из најновијих црногорских бојева за...
 ослобођење.

Рекол „Народних“, јер по мојој шко...
 ли и науци, с јаворним гуслема у руке,
 писали на мого на умно те pjesme дру...
 чаче цевати, него ли би их иначе прости...
 народ pjesма. Могу се само толико пошл...
 ити, да сам све самосно билежио, што сам...
 својима очима видео и од добрих људи...
 чуо, и да сам те билешике сви не бабу на...
 по српчењима, већ по правди Бога исти...
 нота- пробрао и за своју збирку удесио.

„Мач и Гусле“ биће по томе с једне...
 стране, за учени свијет специјалн книга, у...
 којој ће свакојем приликом за научне...
 своје расправе моћи праву истину наћи; с...
 друге стране, за прости моју браћу Црно...
 горце и остале Србе, биће угодни и неуз...
 ни разговор, уз који ће моћи по коју аим...
 ску вечер неседе провести саушљајући сла...
 ву и јунаштво овајех, који су нам земљу...
 проширали и у очи туђега свијета угледа...
 и поштење сачували.

Пресме ће чим прије у штампу ушће...
 нијеће од 15—16 штампаних табак, а...
 завадаће 80 нов. а. в. Скупљачи добијају...
 на свакоје 10 комада 1 книгу на дар, а...
 предоравачи како се погодно.

Ко пошље паре напријед добија 10%...
 на свакојем комад, дакле мјесто 80 нов. а...
 плаће за пресме 72 нов. а. в.

Претплата, наручила и све што се...
 овога изданима тече, шаље се на потпис...
 нота: Варага Застав. Ријека (Црња Гора)
 — Мила Вастој; Ријека (Montenegro).

Имена г. г. претплатника биће печа...
 лана на сврхотку књиге.
 Рок претплати траје до прога Пакосја...
 две.
 Цетиње о Маломе Госпођинуднеи 1885.
 НИКОЛА БАСТАТ.

ОБЈАВА.

Подписата управа изијела је на...
 јавном ауканту кућу Николе Вукова...
 Загарчанина ондашњег, 6 априла т. г.
 бр. 67 као што у истој стоји:

„Кућа Николе Вукова Загарчанина...
 изијела је на продају за измиру ње...
 гови дугова. Кућа је на под ће има...
 4 камаре, а на доњи спрат 2 бутиге...
 и 2 кујине. Кућа је на лијеном мјесту...
 у главној улици. Има авију и у њој...
 једну малу библијеру.

Ко је жели купити нека се при...
 јави у управу вароши ове до на дан...
 1 јулија ове године кад ће се иста...
 продати и подписати ономе ко највише...
 ва ну будс дао.“

Пошто се до данас нико н. при...
 јави да исту жели нишокојој цијени...
 купити узлед чега се по ново данас...
 објављује да је рок за продају исте...
 одложен до 1 новембра т. год. ако се...
 ника нико ни до овог одређеног дана...
 не пријави то ће се иста кућа њего...
 вом пошјериоцу г. Пеју Новакону Ко...
 маншну за дугујућу суму од еијрна...
 1.767 и 66 новч дати.

Цетиње, 20. септ. 1885.
 Управа Вароши Цетиња.

ОГЛАСИ.

5000 ОСТАТАКА ОД ЧОХЕ

(3—4 м.) у свијема бојама за потпуно...
 кунско одијело плаво под ривером, а...
 остатак за е. 5.

L. Storch in Brdina

Што се не допадне, прима се натраг...
 без замјерке.
 Моетре шаљу се на приносано 10...
 новч. у поштанским билежима. (47—52)

Достављам оној поштованиј публици да су ми дошле нове пробо од

ПЕЧАТА (Качука)

Великих и чврстих од ма које величине,

који скупљати могу за државне канцеларије, администрације, капетаније, по...
 морство и трговце, а такође могу набављати печате са грбовима од свако...
 прете, као и силне светла и т. д.

Сви они, који би желели од које врсте горечених печата имати, могу...
 се изјелотисавоме, у кући Илије Драгова Мартиновића на пазару обра...
 тити.

Цетиње, 21. Септембра 1885.

С поштовањем
 Драгутин Ђавек.